

Meldunek 3/A/04

o zachorowaniach na choroby zakaźne i zatruciach

zgłoszonych w okresie od 1.03 do 15.03.2004 r.

Jednostka chorobowa (symbole wg "Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych" ICD-10)	Meldunek 3/A		Dane skumulowane	
	1.03.04. do 15.03.04.	1.03.03. do 15.03.03.	1.01.04. do 15.03.04.	1.01.03. do 15.03.03.
Choroba wywołana przez ludzki wirus upośl.odp.: ogółem (B20-B24)	3	4	22	15
Dur brzuszny (A01.0)	-	-	-	-
Dury rzekome A.B.C. (A01.1-A01.3)	-	-	-	-
Salmonelozy: ogółem (A02)	270	203	1441	1250
Czerwonka bakteryjna /szigelozą/ (A03)	1	1	3	8
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe: ogółem (A04)	149	230	698	1049
Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe: ogółem (A08)	585	516	2631	2348
Biegunki u dzieci do lat 2: ogółem (A04; A08; A09)	873	905	3796	4467
w tym: BNO, prawdopodobnie pochodzenia zakaźnego (A09)	437	452	1870	2428
Teżec: ogółem (A33-A35)	-	-	2	5
Błonica (A36)	-	-	-	-
Krztusiec (A37)	75	72	450	464
Szkarlatyna /płonica/ (A38)	287	205	1177	904
Zapalenie opon mózgowych: razem	62	47	328	275
w tym: meningokokowe (A39.0)	11	2	37	13
wywołane przez <i>Haemophilus influenzae</i> (G00.0)	2	2	13	15
inne bakteryjne, określone i nie określone (G00.1-G00.9)	29	16	115	112
wirusowe, określone i nie określone (A87; B00.3; B02.1)	16	19	127	105
inne i nie określone (G03)	4	8	36	30
Zapalenie mózgu: razem	33	16	118	75
w tym: meningokokowe i inne bakteryjne: ogółem (A39.8; G04.2)	8	6	33	29
wirusowe, przenoszone przez kleszcze (A84)	1	-	4	2
inne wirusowe, określone (A83; A85; B00.4; B02.0; B25.8)	-	-	8	5
wirusowe, nie określone (A86)	16	7	53	23
poszczepienne (G04.0)	-	-	-	-
inne i nie określone (G04.8-G04.9)	8	3	20	16
Riketsjozy: ogółem (A75-A79)	-	-	-	-
Ostre nagminne porażenie dziecięce, łącznie z poszczepiennym (A80)	-	-	-	-
Ospa wietrzna (B01)	7640	5023	37663	30935
Odra (B05)	-	-	3	3
Różyczka: ogółem (B06; P35.0)	209	618	995	2384
Wirusowe zap. wątroby: typu A (B15)	4	7	22	30
typu B (B16; B18.0-B18.1)	67	78	320	404
typu C (B17.1; B18.2)	92	92	401	414
typu B+C (B16; B18.0-B18.1 + B17.1; B18.2)	2	7	23	25
inne i nieokreśl.(B17.0;B17.2-.8;B18.8-.9;B19)	10	4	29	22
Świnka /nagminne zapalenie przyusznic/ (B26)	6778	3107	27823	15356
Włośnica (B75)	-	4	80	20
Świerzb (B86)	611	730	2984	3693
Grypa: ogółem (J10; J11)	44227	538553	255354	816691
Bakteryjne zatrucia pokarmowe: razem	358	305	1929	2186
w tym: salmonelozy (A02.0)	264	199	1417	1235
gronkowcowe (A05.0)	2	3	20	216
jadem kiełbasianym /botulizm/ (A05.1)	-	2	7	7
wywołane przez <i>Clostridium perfringens</i> (A05.2)	-	-	-	-
inne określone (A05.3-A05.8)	3	3	9	27
nie określone (A05.9)	89	98	476	701
Zatrucia naturalnie toksycznym pokarmem: ogółem (T62)	1	1	8	3
w tym: grzybami (T62.0)	1	1	4	2
Inne zatrucia: ogółem (T36-T60; T63-T65)	396	399	2241	2139
w tym: pestycydami (T60)	1	4	7	8
lekami, prep.farmakologicznymi i subst.biolog. (T36-T50)	234	204	1237	944
alkoholem (T51)	61	63	356	302
Ostre porażenia wiotkie u dzieci (0-14 lat)	6	-	14	8

Zachorowania zgłoszone w okresie 1-15.03.2004 r. wg województw

Województwo	Choroba wyw.przez ludzki wirus upośl. odp.: ogółem (B20-B24)	Dur brzuszny (A01.0)	Dury rzekome A.B.C. (A01.1.-3)	Salmonelozy: ogółem (A02)	Czerwonka bakteryjna /szigelozą/ (A03)	Biegunki u dzieci do lat 2: ogółem (A04; A08; A09)	Teżec: ogółem (A33-A35)	Krzusiec (A37)	Szkarlatyna (A38)	Zapalenie opon mózgowych		Zapalenie mózgu	
										Ogółem (A39.0; A87; B00.3; B02.1; G00; G03)	w tym: meningokokowe (A39.0)	Ogółem (A39.8; A83-86; B00.4; B02.0; B25.8; G04.0; G04.2; G04.8-9)	w tym: wirusowe, prz. przez kleszcze (A84)
POLSKA	3	-	-	270	1	873	-	75	287	62	11	33	1
Dolnośląskie	-	-	-	21	-	66	-	5	17	2	-	2	1
Kujawsko-Pomorskie	-	-	-	17	-	43	-	7	57	5	-	1	-
Lubelskie	-	-	-	13	-	52	-	2	5	5	-	-	-
Lubuskie	-	-	-	7	-	5	-	1	5	2	1	-	-
Łódzkie	-	-	-	23	-	36	-	6	6	3	-	-	-
Małopolskie	1	-	-	17	-	53	-	3	28	6	-	1	-
Mazowieckie	-	-	-	50	-	94	-	25	29	8	3	3	-
Opolskie	1	-	-	11	-	7	-	1	15	1	-	4	-
Podkarpackie	-	-	-	20	-	41	-	-	4	5	1	5	-
Podlaskie	-	-	-	15	-	36	-	1	2	-	-	-	-
Pomorskie	-	-	-	17	-	96	-	4	36	2	-	2	-
Śląskie	-	-	-	26	1	134	-	5	29	5	1	6	-
Świętokrzyskie	-	-	-	4	-	29	-	10	4	4	1	4	-
Warmińsko-Mazurskie	-	-	-	8	-	73	-	1	5	8	2	1	-
Wielkopolskie	1	-	-	14	-	97	-	4	30	4	1	3	-
Zachodniopomorskie	-	-	-	7	-	11	-	-	15	2	1	1	-

Województwo	Ospa wietrzna (B01)	Odra (B05)	Różyczka: ogółem (B06; P35.0)	Wirusowe zapalenie wątroby			Świnka (B26)	Włośnica (B75)	Świerzb (B86)	Grypa: ogółem (J10; J11)	Bakteryjne zatrucia pokarmowe: ogółem (A02.0; A05)	Zatrucia grzybami (T62.0)	Inne zatrucia: ogółem (T36-T60; T63-T65)
				typu A (B15)	typu B: ogółem (B16; B18.0-.1)	typu C: ogółem (B17.1; B18.2)							
POLSKA	7640	-	209	4	69	94	6778	-	611	44227	358	1	396
Dolnośląskie	474	-	8	-	11	13	434	-	15	2780	23	-	21
Kujawsko-Pomorskie	524	-	30	-	9	23	620	-	95	5556	24	-	36
Lubelskie	358	-	3	-	4	6	449	-	42	562	13	-	35
Lubuskie	185	-	7	-	1	5	341	-	16	1104	14	-	21
Łódzkie	426	-	8	-	6	5	505	-	43	4534	31	1	10
Małopolskie	697	-	22	1	6	6	330	-	78	4488	23	-	26
Mazowieckie	860	-	12	-	10	9	438	-	19	13251	48	-	21
Opolskie	213	-	5	-	1	3	365	-	7	972	11	-	7
Podkarpackie	265	-	14	-	4	1	301	-	23	359	20	-	47
Podlaskie	108	-	12	-	3	1	406	-	34	306	16	-	18
Pomorskie	329	-	12	-	2	2	641	-	21	1511	27	-	12
Śląskie	1723	-	27	1	5	2	528	-	95	1527	54	-	39
Świętokrzyskie	269	-	10	-	3	5	129	-	57	1336	22	-	46
Warmińsko-Mazurskie	339	-	8	1	1	1	210	-	18	1111	8	-	10
Wielkopolskie	669	-	22	1	1	5	821	-	17	3958	13	-	7
Zachodniopomorskie	201	-	9	-	2	7	260	-	31	872	11	-	40

Odzwierżące zakażenia jelitowe w Danii w 2003 r.

Odzwierżące zakażenia jelitowe szerzą się głównie przez zakażoną żywność, wodę lub na drodze bezpośredniej styczności z zakażonymi zwierzętami.

W Danii od 1999 roku, najczęściej notowaną chorobą odzwierżącą o podłożu bakteryjnym jest zakażenie pałeczkami *Campylobacter jejuni/coli*. W 2003 roku zgłoszono 3.542 zachorowania (zapadalność 66 na 100 tys.). Liczba przypadków wzrastała stale od 1992 aż do 2001 r., jednak w dwóch ostatnich latach zanotowano spadek liczby zachorowań - o 5% w 2002 r. i o 19% w 2003 r. (w porównaniu z rokiem poprzednim).

Zapadalność na salmonelozę nieprzerwanie spada od 1997 roku, chociaż w 2001 zanotowano niewielki wzrost liczby zachorowań. W 2003 roku zgłoszono ogółem 1.724 przypadki (zapadalność 32 na 100 tys.), o 17% mniej niż w roku 2002. Była to najniższa liczba przypadków od 1985 roku. Ogólnie biorąc, zanotowano spadek o 33% zakażeń wywoływanych przez *S. Enteritidis* i wzrost o 18% zakażeń wywoływanych przez *S. Typhimurium*. Stwierdzono także spadek o 8% udziału innych serotypów *Salmonella*. *S. Enteritidis*, której źródłem zakażenia w Danii są przede wszystkim jaja kurze, pozostaje najczęściej stwierdzanym typem serologicznym (tab. 1). Jednak zapadalność na *S. Typhimurium*, której źródłem zakażenia jest przede wszystkim wieprzowina i drób, zbliża się do poziomu zapadalności zakażeń *S. Enteritidis*. Wzrost liczby zachorowań wywoływanych przez *S. Typhimurium* w 2003 r. jest częściowo spowodowany wystąpieniem dużego ogniska (40 przypadków) zbiorowego zatrucia w restauracji, latem tego roku.

Tabela 1. Zachorowania na salmonelozę w Danii w 2003 r. wg serotypów.

Serotyp	Zachorowania	%
<i>S. Enteritidis</i>	746	43
<i>S. Typhimurium</i>	455	26
<i>S. Virchow</i>	40	2
<i>S. Agona</i>	38	2
<i>S. Dublin</i>	34	2
<i>S. Newport</i>	27	2
<i>S. Derby</i>	26	2
<i>S. Infantis</i>	26	2
<i>S. Stanley</i>	26	2
<i>S. Uganda</i>	19	1
Inne	287	17
Razem	1724	100

Zgłoszono ogółem 245 zachorowań spowodowanych zakażeniami *Yersinia enterocolitica* (zapadalność 4,5 na 100 tys.), nie odnotowano więc jakiegokolwiek znaczącej zmiany w porównaniu z rokiem 2002.

Stwierdzono natomiast spadek o 11%, w porównaniu do 2002 roku, liczby zakażeń szczepami werotoksycznymi *E. coli* (VTEC). W poprzednim roku zgłoszono 128 przypadków (zapadalność 2,4 na 100 tys.). 28 zachorowań (22%) było spowodowanych *E. coli* O157. W roku 2003 zanotowano 2 laboratoryjnie potwierdzone przypadki zespołu hemolityczno-mocznicowego (ang. *hemolytic uremic syndrom* - HUS). Zapadalność w poszczególnych grupach wieku przedstawiono w tabeli 2.

Komentarz. Uważa się, że głównym źródłem zakażenia pałeczkami *Campylobacter* w Danii jest drób. Zaobserwowany w 2 ostatnich latach spadek liczby zakażeń, może być prawdopodobnie przypisany wprowadzeniu w ostatnich latach działań zapobiegawczych, mających na celu poprawę jakości sanitarnej świeżego mięsa drobiowego. Działania te były możliwe dzięki współpracy Duńskiej Służby Weterynaryjnej z Inspekcją Żywności. W celu oceny, które z wdrożonych działań rzeczywiście przyniosło pozytywne rezultaty, jest niezbędne prowadzenie szczegółowej dokumentacji. Dalszy nadzór epidemiologiczny pozwoli na ich ocenę, a także stwierdzenie, czy wystarczą one do utrzymania korzystnego spadkowego trendu.

Tabela 2. Zapadalność (na 100 tys.) na odzwierżące zakażenia jelitowe w Danii w 2003 r. wg wieku.

Wiek	<i>Campylobacter</i>	<i>S. Enteritidis</i>	<i>S. Typhimurium</i>	Inne salmonelozy	<i>Yersinia enterocolitica</i>	VTEC
< 1	70	20	23	58	31	8
1 - 4	116	30	19	25	29	12
5 - 14	49	13	8	5	6	2
15 - 24	115	16	9	11	3	2
25 - 44	85	10	8	9	3	2
45 - 64	43	15	7	9	2	2
65+	28	12	7	7	2	1
Razem	66	14	8	10	5	2

Zapadalność na salmonelozę spada począwszy od rekordowego roku 1997. Jest to również zapewne związane z ogromnymi wysiłkami mającymi na celu zwalczanie zakażeń na fermach drobiu, a także poprawę warunków sanitarnych w czasie produkcji, transportu i przechowywania żywności (głównie jaj konsumpcyjnych, mięsa drobiowego i wieprzowego). Pięciokrotny spadek zapadalności na *S. Enteritidis* jest głównie spowodowany wdrożeniem planowych działań mających na celu eliminację zakażenia w czasie produkcji jaj konsumpcyjnych.

Po raz pierwszy od momentu rozpoczęcia nadzoru epidemiologicznego nad zakażeniami werotoksycznymi szczepami *E. coli* nie zanotowano wzrostu liczby zakażeń (w porównaniu z rokiem poprzednim).

Odzwierżące zakażenia jelitowe w Polsce

W Polsce wśród zakażeń pokarmowych dominują wywoływane odzwierżęciami pałeczkami *Salmonella* (zwłaszcza *S. Enteritidis*).

W latach 2001-2002 sytuacja epidemiologiczna salmoneloz nie wykazywała większych zmian. W 2002 roku zgłoszono do stacji sanitarno-epidemiologicznych ogółem 20.688 zachorowań (zapadalność 54,1 na 100 tys.). W 2003 r. (wg wstępnych danych) zanotowano jednak dość znaczący spadek liczby zachorowań - zarejestrowano ogółem 16.612 przypadków (zapadalność 43,49 na 100 tys.).

Od 1980 roku we wszystkich województwach najczęstszym czynnikiem etiologicznym, zarówno w ogniskach, jak i zachorowaniach sporadycznych, jest *S. Enteritidis*. W 2002 roku większe ogniska epidemiczne salmonelozowych zatruc pokarmowych odnotowano w 8 województwach: dolnośląskim, lubuskim, łódzkim, małopolskim, podkarpackim, pomorskim, świętokrzyskim i zachodniopomorskim. Czynnikiem etiologicznym epidemii w tymże roku w dolnośląskim była *S. Typhimurium*, w lubuskim - *S. Hadar*, a w po-

zostałych 6 województwach - *S. Enteritidis*. Na terenach innych województw także notowano ogniska zatruc pokarmowych (lubelskie, wielkopolskie - *S. Hadar*) ale były one znacznie mniejsze i nie wywołały dużego wzrostu zapadalności.

Ocena sytuacji epidemiologicznej innych odzwierzęcych zakażeń jelitowych napotyka na poważne trudności, głównie ze względu na ich późne wyodrębnienie w systemie rejestracji zachorowań. Zakażenia pałeczkami *Campylobacter jejuni/coli* aż do 2003 r. były zgłaszane wraz z innymi zakażeniami jelitowymi w pozycji tzw. "inne bakteryjne zakażenia jelitowe".

Z informacji nadesłanych przez stacje sanitarno-epidemiologiczne wynika, że w Polsce w 2003 roku zarejestrowano ogółem 15 przypadków kamylobakteriozy (1 zachorowanie w województwie dolnośląskim i 14 w województwie małopolskim) i 5 przypadków zakażeń enterokrwotoczną *Escherichia coli* (3 zachorowania w kujawsko-pomorskim i po 1 zachorowaniu w lubuskim, mazowieckim, świętokrzyskim). Oczywiście przedstawione powyżej dane są niepełne i nie oddają rzeczywistej sytuacji epidemiologicznej. Wynika to między innymi ze słabego przygotowania mikrobiologicznych laboratoriów do prowadzenia diagnostyki tych zakażeń w Polsce. W chwili obecnej w żadnej stacji sanitarno-epidemiologicznej nie jest prowadzona diagnostyka zakażeń pałeczkami *Campylobacter jejuni/coli*. Badania są wykonywane w nielicznych ośrodkach w kraju, np. w Zakładzie Bakteriologii Państwowego Zakładu Higieny. Lepsze możliwości diagnostyczne istnieją dla zakażeń werotoksycznymi szczepami *E. coli*. Diagnostykę w tym kierunku rozpoczęto w połowie

lat dziewięćdziesiątych w wybranych stacjach sanitarno-epidemiologicznych. Ośrodek odwoławczy, w którym weryfikowane są wszystkie dodatnie wyniki, mieści się w Zakładzie Bakteriologii Państwowego Zakładu Higieny.

na podstawie: "EPI-News", Denmark (2004,9)
opracował Michał Czerwiński

"Meldunki" udostępnione są w Internecie na stronie
<http://www.pzh.gov.pl/epimeld>

Opracowuje zespół: Mirosław P. Czarkowski (kier. zesp.), Ewa Cielebąk, Barbara Kondej, Ewa Stępień - tel. (0-prefix-22): 84-97-702, 54-21-210; fax (0-prefix-22) 54-21-211; e-mail: epimeld@pzh.gov.pl, epimeld@medstat.waw.pl
Kierownictwo naukowe: prof. dr hab. Wiesław Magdzik

Zachorowania na grype w Polsce w sezonie 2003/4 w porównaniu z sezonami 2000/1-2002/3
zapadalność na 100 tys. ludności wg dwutygodniowych meldunków

